

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

05 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, prin care solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 august 2018, în cauza penală privindu-l pe

Grișca Pavel XXX născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 07.11.2017- 28.02.2018 (prima instanță);
2. 26.03.2018 – 15.08.2018 (instanța de apel);
3. 27.09.2018 – 05.12.2018 (instanța de recurs ordinar);

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți (sediul Central) din 28 februarie 2018, cauza a fost examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul Grișca Pavel a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

În baza art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probă de 3 ani.

S-a respins solicitarea acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul lui Grișca Pavel în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare ca fiind neîntemeiate.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, inculpatul Grișca Pavel la 28.09.2017 aproximativ la ora 13:00, fiind posesorul permisului de conducere nr. 125700855 de categoria „B”, conducând automobilul de model „Wolksvagen Transporter” cu numerele de înmatriculare YWI 464 și deplasându-se

pe drumul de ocolire R14 (str. Aerodromului) mun. Bălți în direcția str. Putna, mun. Bălți, cu viteza de 36km/h, în apropierea de imobilul nr.107, amplasat pe strada Cahul, mun. Bălți, având sine încrederea exagerată, ignorând prevederile Regulamentului circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.357 din 13.05.2009 și anume pct. 45 subpct 1) al RCR, conform căruia conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, de dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, de starea tehnică a vehiculului, de situația rutieră; pct. 45 subpct 2) al RCR, conform căruia în cazul în care limita vizibilității apar obstacole care pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească, pentru a nu pune în pericol siguranța traficului, pct. 11 lit. f) al RCR, conform căruia la trecerile pentru pietoni cu circulație nedirijată, să cedeze trecerea pietonilor care se află la marginea carosabilului și intenționează să se angajeze în traversare, precum și celor care traversează drumul pe partea carosabilului în direcția de mers a vehiculului, în consecință a tamponat pietonul Bejenari Vitali a.n XXX, care în acel moment traversa strada din dreapta spre stânga după direcția de deplasare a automobilului în imediată apropiere de trecerea pentru pietoni nedirijată, prin ce lui Bejenari Vitali i-au fost cauzate conform Raportului de expertiză judiciară nr. 629 din 28.10.2017 leziuni corporale grave, periculoase pentru viață, iar la 02.10.2017 în legătură cu leziunile primite, Bejenari Vitali a decedat în Spitalul Clinic municipal Bălți.

Astfel, prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Grișca Pavel conform prevederilor: art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, „*încălcarea regulilor de securitate a circulației de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane*”.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către:

2.1. Procurorul în procuratura mun. Bălți, Păvăleanu Adrian, care a solicitat casarea sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul Grișca Pavel să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, în conformitate cu art. 364¹ Cod de procedură penală, a-i stabilit o pedeapsă sub formă de 2 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani, cu încasarea din contul inculpatului a cheltuielilor judiciare în sumă de 3 588 lei, pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Argumentând prin faptul că:

- la stabilirea pedepsei, de către instanță nu s-a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, circumstanțele cauzei,

motivul comiterii infracțiunii, personalitatea celui vinovat, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului;

- la stabilirea pedepsei instanța nu a ținut cont că inculpatul Grișca Pavel a săvârșit o infracțiune gravă, care după conținutul său și consecințele prejudiciabile reprezintă un pericol sporit pentru societate, în rezultatul imprudenței sale a decedat pietonul Bejenari Vitali;

- aplicarea art. 90 Cod penal, față de inculpatul Grișca Pavel este una prea blândă și nu va asigura atingerea scopurilor generale ale pedepsei penale prevăzute de art. 61 alin. (2) Cod penal, restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea a săvârșirii de noi infracțiuni;

- la respingerea cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor, de către prima instanță nu s-a ținut cont de prevederile art. 227-229 Cod de procedură penală, astfel că legea permite ca cheltuielile judiciare să fie suportate de condamnați.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 august 2018, s-a respins ca nefondat apelul procurorului, cu menținerea sentinței fără modificări.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, cauza penală a fost examinată în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în cazul dat, cărora prima instanță le-a dat o apreciere obiectivă în corespundere cu prevederile art. 100-101 Cod de procedură penală, detaliat expunându-se în conținutul sentinței starea de fapt reținută și de drept apreciată, care coroborează cu probele administrate și examinate în ședința de judecată, instanța de fond încadrând just acțiunile inculpatului în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

Instanța de apel, a menționat că, prima instanță la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale a dat deplină eficiență dispozițiilor art. 61 și 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea faptei și urmările prejudiciabile survenite, caracterul infracțional și persoana vinovată, de faptul că inculpatul a săvârșit pentru prima dată o infracțiune din imprudență, este caracterizat pozitiv la locul de trai, fiind căsătorit, având la întreținere un copil minor iar soția acestuia fiind însărcinată, recunoașterea vinei, regretarea urmărilor prejudiciabile, a contribuit financiar la înmormântarea părții vătămate, iar succesorul părții vătămate nu are careva pretenții față de inculpat, prin urmare prima instanță corect a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, față de inculpat, deoarece personalitatea ultimului a creat o situație de încredere în fața instanței, corectarea lui fiind posibilă și fără executarea reală a pedepsei.

Instanța de apel nu a admis argumentele acuzării invocate în cererea de apel, deoarece ele vin în contradicție cu circumstanțele cauzei și în special cu poziția succesorului legal al părții vătămate, care a suferit în urma acțiunilor comise de inculpat, iar decesul unei persoane nu este o circumstanță obligatorie pentru executarea reală a pedepsei închisorii în caz în care poziția succesorului legal al părții vătămate este contrară poziției acuzării.

Instanța de apel a respins argumentele acuzării privind necesitatea executării pedepsei reale pentru restabilirea echității sociale și corectarea inculpatului, precum și prevenirea de săvârșire de noi infracțiuni, pe motiv că prima instanță corect a menționat despre comportamentul inculpatului, care a întreprins toate acțiunile de a restabili echitatea socială.

Referitor la solicitarea acuzării privind încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpatul Grișca Pavel în sumă de 3588 lei, în beneficiul statului, instanța de apel a respins-o ca neîntemeiată, specificând faptul că expertiza medico-legală a fost ordonată de către organul de urmărire penală în vederea constatării circumstanțelor cauzei, care a dus la încadrarea corectă a acțiunilor inculpatului, acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, pusă în sarcina părții acuzări, astfel instanța de apel a considerat întemeiată soluția judiciară cu privire la neîncasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizei, în temeiul art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală.

4. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către:

4.1. Procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, indicând temeiuri pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), pct. 10) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea parțială a sentinței și a deciziei, în partea condamnării lui Grișca Pavel, cu emiterea unei noi hotărâri conform modului stabilit pentru prima instanță, prin care Grișca Pavel să fie recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse sun formă de 4 ani închisoare cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani.

Invocând următoarele motive:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererea de apel, decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, sau aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale;

- incorect au fost aplicate față de inculpat prevederile art. 90 Cod penal, în speță lipsesc circumstanțele ce ar permite instanței aplicarea prevederilor față de inculpat;

- aplicarea față de inculpatul Grișca Pavel a prevederilor art. 90 Cod penal, are ca efect formarea unei practici vicioase, de sine încredere în rândul persoanelor condamnate pentru așa gen de infracțiuni și face posibilă conducerea din nou a mijlocului de transport cu încălcarea prevederilor RCR, expunând pericolului participanții la traficul rutier;

- la stabilirea și individualizarea pedepsei nu s-a ținut cont de prevederile art. 61 și art. 75 Cod penal;

- la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, instanțele de fond nu au indicat în hotărârile sale motivele condamnării cu suspendarea condiționată a executării

pedepsei, iar termenul de probă stabilit de 3 ani, este unul prea mic în raport cu circumstanțele stabilite;

- instanțele de fond nu au clarificat obiectiv circumstanțele cauzei examinate, adoptând decizii ilegale.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal reține că, procurorul indică ca temeiuri pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), pct. 10) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, nu s-a individualizat corect pedeapsa aplicată.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile și motivele invocate de procuror nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor, or, la judecarea apelului declarat, instanța de recurs a constatat că, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție corectă în partea individualizării pedepsei în privința lui Grișca Pavel în limitele sancțiunii art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

În privința criticilor aduse de către recurent precum că „*instanța de apel la stabilirea și individualizarea pedepsei nu a ținut cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal*”, Colegiul penal reține că acestea nu sunt incidente cauzei, or, analizând textul deciziei contestate (f. d. 148-154) se atestă indubitabil, că de către instanța de apel la stabilirea pedepsei s-a ținut cont în deplină măsură de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana inculpatului, comportamentul său în viața socială, precum și cel din înaintea și după săvârșirea infracțiunii incriminate, de faptul că acesta a săvârșit pentru prima oară o

infracțiune gravă din imprudență, s-a ținut cont de opinia succesului părții vătămate și de faptul că pedeapsa este echitabilă atunci când este capabilă de a contribui la corectarea inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât de condamnat cât și de alte persoane, ajungând corect la concluzia că corijarea și reeducarea inculpatului Grișca Pavel va fi posibilă și fără izolarea acestuia de societate, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Referitor la argumentul recurentului precum că „*aplicarea față de inculpatul Grișca Pavel a prevederilor art. 90 Cod penal, are ca efect formarea unei practici vicioase de sine încredere în rândul persoanelor condamnate pentru așa gen de infracțiuni și face posibilă conducerea din nou a mijlocului de transport cu încălcarea prevederilor RCR, expunând pericolului participanții la traficul rutier*”, instanța de recurs îl consideră neîntemeiat or, suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoare depinde de întrunirea cumulativă a mai multor condiții, expres și limitativ prevăzute de lege, care privesc, pe de o parte, pedeapsa aplicată și natura infracțiunii- condiții obiective, iar pe de altă parte, situația și persoana infractorului- condiții subiective.

Totodată se mai invocă faptul că inculpatul a fost privat de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 2 ani așa după cum a solicitat procurorul (f.d. 116).

Astfel, în cadrul condițiilor suspendării, persoana condamnatului interesează sub raportul pericolozității sale, decurgând, în primul rând, din fapta și din împrejurările în care aceasta a fost săvârșită, iar în al doilea rând, din persoana infractorului, care trebuie studiată pentru a se putea constata dacă aceasta se poate corecta fără executarea pedepsei.

Pentru a-și formula o astfel de convingere, instanța trebuie să efectueze o analiză completă a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportarea sa în viața socială, la locul de muncă, înainte și după săvârșirea faptei, în timpul judecății etc.

Mai mult, potrivit prevederilor art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului și respectiv la rândul său are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane.

Totodată instanța de recurs menționează că, Curtea Europeană în jurisprudența sa, s-a pronunțat în favoarea folosirii măsurilor neprivative de libertate (*cauza Varga și alții v. Ungaria, hotărârea din 10 martie 2015, § 104; cauza Norbert Sikorski v. Polonia, hotărârea din 22 octombrie 2009, §158*), statuând că trebuie să se ia în considerare alternativele disponibile detenției, și nu aplicarea automată a pedepsei închisorii (*cauza Kyprianou v. Cipru, hotărârea din 15 decembrie 2005, §108*). Or,

o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul **în care o pedeapsă mai blândă**, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

În această ordine de idei, Colegiul penal consideră că inculpatul Grișca Pavel întrunește toate condițiile pentru aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, în privința sa, constatând că infracțiunea comisă de el este un incident în viața acestuia.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale în partea stabilirii pedepsei lui Grișca Pavel, nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

6. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea judecătorească atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată, este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Gavdiuc Valentina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 august 2018, în cauza penală privindu-l pe **Grișca Pavel XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **21 decembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor